Raadsvoorstel

Raadsnummer:	**2021-015**	Zaaknummer:	**1117049**
Onderwerp:	**Governance & Inkoopstrategie FoodValley Jeugd**		
Korte inhoud:	Voorstel betreft de governance en inkoopstrategie regio FoodValley voor 2021 en verder. Via dit voorstel wordt de sinds 2015 toegenomen reikwijdte van de regionale samenwerking jeugdhulp bekrachtigd. De toename in werkzaamheden en borging van beoogde kwaliteit vraag om een structurele toename van capaciteit en middelen. Zowel in het regionale knooppunt als lokaal betekent dit extra focus en inzet op het proces rondom de jeugdhulp. Waarbij lokaal ook nadrukkelijk de link met transformatie en taskforce bezuinigingen wordt gelegd. Aanvullend is ook de inkoopstrategie herijkt. Dit betreft uitvoering (= een B&W-bevoegdheid). De inkoopstrategie is ter informatie bijgevoegd.		

Datum B&W:	2 maart 2021	Portefeuillehouder:	Wethouder Aboyaakoub

Voorstel

1. Stemt in met de doorontwikkeling van de governance regio FoodValley jeugd naar scenario B (zie rapport SeederDeBoer) ingaande 2021 waarbij FoodValley jeugd tevens voldoet aan de VNG Norm voor Opdrachtgeverschap (NvO);
2. Stemt in met de financiële consequenties van scenario B rapport SeederDeBoer (is in de excel bijlage scenario Y) en de aanvullende gemeentelijke bijdrage ingaande 2021 (€ 76.707 incidenteel 2021 en per 2022 een bedrag van € 107.000 structureel)) en betrekt de effecten bij de afwegingen in het kader van de Voorjaarsnota;
3. Neemt kennis van de regionale inkoopstrategie jeugdhulp FoodValley.

Inleiding

Sinds de invoering van de jeugdwet in 2015 is de jeugdhulp bij gemeenten belegd. Vanaf dat moment werken ook in de FoodValley zeven gemeenten regionaal samen op dit domein. We werken samen omdat we samen sterker staan; omdat we zo efficiënter zijn; omdat we zorginhoudelijk kunnen verbeteren en omdat we van elkaar kunnen leren. Kortom: *We werken samen om de beste zorg en veiligheid voor de jeugd te garanderen*. Om deze toegevoegde waarden te borgen is een doorontwikkelde samenwerkingsstructuur en -cultuur nodig.

In dit voorstel wordt gevraagd om in te stemmen met de doorontwikkeling van de jeugdhulpregio en de daaraan gekoppelde financiële effecten. De governance is onderzocht door adviesbureau SeederDeBoer. In lijn met het adviesrapport zijn keuzes gemaakt voor een concrete doorontwikkeling en het bijbehorende scenario ingaande 2021 en de doorontwikkeling naar 2022 en verder. Waar de samenwerking in eerste instantie vooral gericht was op de gezamenlijke inkoop en de backoffice is deze in de loop der jaren gefaseerd uitgebreid. We lichten aan u toe wat de noodzaak is van deze uitbreiding. Informatie over de nieuwe inkoopstrategie (= uitvoering) is toegevoegd en wordt ter informatie aangeboden.

Gevolg van dit voorstel is dat de gemeentelijke bijdrage jaarlijks stijgt. Een gevolg is dat uw raad hiermee uiteindelijk zal moeten instemmen, als gevolg van hun budgetrecht. In 2020 is met name vanuit Nijkerk aandacht gevraagd voor deze verantwoordelijkheid van gemeenteraden. In de diverse overleggremia is hier meerdere malen over gesproken. Uiteindelijk is afgestemd dat het aan de gemeenten zelf is hoe zij de extra uitgaven verwerken. Voor Nijkerk is de keuze gemaakt om met een raadsvoorstel richting de gemeenteraad te gaan. Dit zodat uw raad in volle transparantie de doorontwikkelingen binnen de regio FV jeugd kan volgen. Binnen het bestuurlijke overleg (BO) FoodValley is door de wethouder aangegeven dat zij kan instemmen met de gekozen lijn, onder voorbehoud van besluitvorming in de gemeenteraad van Nijkerk. Nijkerk is wel de enige gemeente die deze procedure volgt. De andere gemeenten verwerken de meerkosten binnen de jaaruitgaven jeugdhulp, zonder raadsvoorstel.
In de praktijk is de keuze voor de gemeenteraad wel beperkt: gemeenten zijn namelijk verplicht om de uitvoering van jeugdhulp binnen een regio vorm te geven. Niet instemmen met de doorontwikkeling van het knooppunt zou in technische zin betekenen dat de gemeente Nijkerk zelfstandig de jeugdhulp tegen aanzienlijk hogere uitvoeringskosten moet gaan uitvoeren. Wat wettelijk niet kan en mag. Ondanks de beperkte ruimte voor de gemeenteraad, is het wel gewenst om u actief op de hoogte te houden van de positieve stappen die in de regionale samenwerking rondom jeugdhulp worden gezet en uw raad daar in de besluitvorming actief bij te betrekken.

Beoogd effect

- Bekrachtiging van het herijkte wijze van samenwerking FV jeugd via doorontwikkeling naar scenario Y in het rapport SeederDeBoer waarin de toegenomen reikwijdte van de regionale samenwerking Jeugd FoodValley (= de governance) is beschreven.
- De gemeenteraad informeren over de doorontwikkeling van de inkoopstrategie FV jeugd via vijf segmenten (= uitvoering/reguliere bedrijfsvoering).

Argumenten

Jeugdhulpregio FoodValley nu en in de toekomst

De Jeugdhulpregio FoodValley wordt landelijk als een van de meest vooruitstrevende regio's gezien op het gebied van jeugdhulp. Het regionale datamanagement kent een zeer hoogstaand kwalitatief en professioneel niveau. De centrale facturatie is effectief ingeregeld en ontzorgt maandelijks de zeven gemeenten. De manier waarop onze regio haar transformatieprogramma heeft vormgegeven en aanstuurt in de praktijk wordt vaak als voorbeeld genoemd binnen de VNG. Dit is niet willekeurig, er wordt enorm veel werk verzet om de beoogde resultaten te behalen. Toch is de samenwerking niet vrijblijvend en moet de regio voor een kwaliteitsverbetering en borging van de reguliere inzet haar samenwerking herijken.

In 2020 is in afstemming met de gemeenten door bureau SeederDeBoer een onderzoek naar de toekomstig gewenste governance uitgevoerd. Dit rapport treft u in de bijlage aan. Doel van de voorstellen in het SeederDeBoer rapport is om de huidige samenwerking te bekrachtigen en te versterken. Dit betekent ingaande 2021 een doorontwikkeling naar een meer passende, meer doorontwikkelde structuur om de komende jaren effectief en efficiënt onze jeugd te blijven helpen met passende hulp. Waarbij met name kwaliteit van dienstverlening, overzicht en het in control zijn en blijven nog beter verankerd moet worden.

Rapport governance SeederDeBoer

De afgelopen maanden is binnen de Foodvalley jeugd is door extern bureau SeederDeBoer de governance beoordeeld. De huidige samenwerking verhoudt zich niet meer met het samenwerkingsbesluit dat in 2015 is genomen.

In het kader is het besluit maart 2014 opgenomen waaruit blijkt dat de huidige samenwerking zich ruimer heeft ontwikkeld sinds de start per 2015. Vanuit toegenomen landelijke vereisten, wet- en regelgeving en regionale ambities is dit goed te verklaren.

Besluit februari 2014: Samenwerking jeugdhulp FoodValley gemeenten

- *De gemeenten sluiten een raamovereenkomst waarin de regionale overlegstructuur en vorm - en procesafspraken worden vastgelegd en een ambtelijke werkgroep wordt ingesteld (dit zonder onderlinge kostenverrekening). Alleen daar waar sprake is van een specifieke extra inzet zijn en worden nadere financiële afspraken gemaakt.*
- *De gemeenten sluiten uitwerkingsovereenkomsten waar nodig of wenselijk voor de gezamenlijke inhuur van externe deskundigheid (voor zover niet beschikbaar in de eigen organisaties), voor het opstellen van visies, ontwerpcontracten, specialistische zorginhoudelijke aspecten van contractering of behandeling van bezwaar en beroep.*
- *Iedere gemeente stelt beleid en financiële kaders ten aanzien van (boven)regionale contracten afzonderlijk vast, wijst voorzieningen toe en besluit op de eigen bezwaar en beroepsprocedure.*
- *De verdere uitwerking vindt plaats in uitwerkingsovereenkomsten naar privaatrecht, waarbij de gemeenten zich onderling verplichten om bij te dragen in de eventuele kosten (door het beschikbaar stellen van personeel of geld). Zo wordt in een nadere overeenkomst vastgelegd welke gemeente in voorkomende gevallen optreedt als kashouder- /opdrachtgever voor externe adviseurs en ten behoeve van de contractering. Ook de verevening wordt in een contract vastgelegd. Vanwege de vele onzekerheden die er zijn en de ervaringen die de komende periode worden opgedaan, verdient het aanbeveling om de contractduur voorshands beperkt te houden tot een overzienbare termijn (bijvoorbeeld 1 à 2 jaar).*

Zoals in het SeederDeBoer rapport duidelijk wordt zijn er meer activiteiten bij de regionale samenwerking belegd dan oorspronkelijk de bedoeling was. De capaciteit en infrastructuur is niet meegegroeid en hierop toegerust. Dit zorgt niet alleen voor enorme werkdruk bij collega's maar ook voor inefficiënt en ineffectief samenwerken op regionaal niveau voor de jeugd. Tevens is een nieuwe inkoopstrategie in ontwikkeling. Deze is ter informatie bijgevoegd. Binnen het 'governance-rapport' worden de volgende zaken geconstateerd:

- Van alle 56 geïdentificeerde activiteiten die plaatsvinden binnen de regionale samenwerking is bijna 64% niet beschreven in de oorspronkelijke samenwerkingsovereenkomst van 2017.
- Wanneer gekeken wordt naar aanvullende bestuurlijke opdrachten wordt geconcludeerd dat aan 65% van de regionale activiteiten wel een zeker bestuurlijk mandaat ten grondslag ligt.
- De samenwerkingsovereenkomst in 2017 wilde ook juist ruimte bieden aan de doorontwikkeling van de regionale samenwerking. Dat document bevat zodoende geen uitputtende opsomming van taken, wat vanuit de jaarlijkse doorontwikkeling ook niet mogelijk zou zijn. Anderzijds leidt dit in de praktijk tot veel verwarring over de interpretatie en het smal of breed definiëren van bijvoorbeeld een taak als contractmanagement of afstemming op beleid.

De toename van regionale activiteiten is voornamelijk te wijten aan aanvullende landelijke wet- en regelgeving, het feit dat op het domein van veiligheid een grote verantwoordelijkheid bestaat in twee veiligheidsregio's en met vele diverse ketenpartners, en dat de bovenregionale samenwerking steeds meer urgentie heeft gekregen anno 2020. Tot slot mag genoemd worden dat de ambitie op de inhoud en te leveren kwaliteit aan de jonge inwoner zeer hoog ligt.

Overall kun je stellen dat de deelnemende gemeenten binnen de regio FoodValley de afgelopen jaren een hoge kwaliteit hebben gekregen voor een lage prijs. Dat hierdoor het knooppunt op onderdelen vastloopt, er onderbezetting is en een te hoge werkdruk is hiervan een logisch gevolg. Via dit voorstel wordt de regionale samenwerking doorontwikkeld en komen inzet, kwaliteit en prijs weer bij elkaar.

Bestuurlijk traject governance

Voor wat betreft de toekomstige opzet en structuur is er overeenstemming tussen de gemeenten. Voor 2021 betreft dit voor specifiek het Knooppunt Foodvalley jeugd het ‘op orde brengen van de basis’. Geconstateerd is dat er op dit moment een zware disbalans in werkzaamheden en de aanwezige formatie. De huidige opzet (eind 2020) is zodoende niet in lijn met de pas vastgestelde landelijke ‘norm van opdrachtgeverschap’. Om hieraan te gaan voldoen is een doorontwikkeling naar het in het SeederDeBoer rapport scenario Y noodzakelijk. Met dit scenario is in het bestuurlijk overleg en alle colleges binnen de regio reeds ingestemd. In alle scenario’s is het goedkoper om de formatie via een verdeelsleutel over de regio in te zetten dan als lokaal de werkzaamheden zelf op te pakken (kostenvoordeel minimaal 50%).

Doorontwikkeling inkoopstrategie (zie bijlagen ter informatie)

Sinds de decentralisatie van de jeugdhulp in 2015 hebben we de inkoop van tweedelijns jeugdhulp regionaal georganiseerd. Inkoop betreft uitvoering, wat een bevoegdheid van alle colleges is. Gezien de samenhang met de governance wordt de doorontwikkeling inkoopstrategie uw raad ter informatie meegezonden. Ten aanzien van de nieuwe inkoopstrategie zijn de volgende zaken leidend geweest:

1. Het regionale transformatieprogramma jeugd. Met de nieuwe inkoopstrategie kan de regio nog beter en gerichter instrumenten inzetten die bijdragen aan de gewenste transformatiebewegingen in het jeugdhulpstelsel;
2. Meer mogelijkheden om de toegang breder te kunnen faciliteren, zodat de regierol van de lokale gebiedsteams beter vervuld kan worden;
3. Als regio meer grip krijgen op het groeiende jeugdhulpverbruik.

Voorheen spraken we van inkooppercelen (verblijf, ambulant en veiligheid). In de nieuwe inkoopstrategie spreken we van vijf segmenten, waardoor er specifieker en meer gedifferentieerd gekeken kan worden naar welke inkoopafspraken het meeste bijdragen aan de uitdagingen die in het desbetreffende segment spelen.

Kanttekeningen

Kwaliteitsverbetering kost geld, maar moet voor onze jeugdige inwoner en zijn/haar ouders ook wat opleveren. Aanvullend moet ook de beheersbaarheid op de uitgaven strakker worden ingeregeld. Ook lokaal is bekend dat de bezetting en inzet op jeugdhulp in de lijn verstevigd moet worden. In diverse teams wordt hier vanuit het doorontwikkelplan vorm en inhoud aan gegeven. De komende periode vraagt extra inzet om duidelijk te verkrijgen wat lokaal reeds verankerd is en wat in lijn met de 3 gestelde scenario’s aanvullend lokaal nog georganiseerd moet worden (herprioritering, regionale inzet, verschuiving taken en functies, etc).

Financiën in relatie tot de governance

In financiële zin betekent scenario Y voor de gemeente Nijkerk het volgende:

- 2021: € 51.707 + voor regionale inzet op de taskforce projecten Foodvalley/regionale samenwerking van 0,34 fte (€ 25.000). Totaal € 76.707 incidenteel.
- 2022: € 82.000 + aanvullend lokaal nog 0,35 fte aan formatie (€ 25.000). Totaal € 107.000.

Ongeacht de hier gemelde kosten is het wel goed om te realiseren dat de samenwerking en de schaalgrootte voor de deelnemende gemeenten aanzienlijk goedkoper is dan de jeugdhulp zelfstandig zelf uit te voeren.

Daarbij zijn gemeenten vanuit het Rijk ook verplicht om de jeugdhulp binnen regio's uit te voeren. Maar stel dat lokale uitvoering mogelijk zou zijn: dan kan met alle opgenomen activiteiten zoals in het SeederDeBoer rapport is na te lezen, dat de uitvoeringskosten voor Nijkerk mogelijk wel zouden kunnen gaan verdubbelen.

Scenario X (feitelijk ondermaats) kost Nijkerk al een extra jaarlijkse bijdrage van € 49.990. Daarbij moet lokaal naar verwachting 2,6 fte extra aan ondersteuning in de jeugdkolom worden georganiseerd. **Scenario Y** past bij de ambitie en professionaliteit die we op het gebied van jeugdhulpregio Foodvalley willen realiseren. Daarnaast sluit dit scenario goed aan bij de lijnen van de Norm voor Opdrachtgeverschap en de versterking van de regionale samenwerking die daar wordt benoemd.

Vanuit de scenario's (zowel **Y als Z**) is een investering nodig op twee lijnen:

1. De formatie van het knooppunt is niet meegegroeid met de toegenomen reikwijdte van de samenwerking en met de actualiteit van een op momenten "intensief te managen" aanbiedersveld. Dit betekent een gevraagde uitbreiding van 6,6 FTE voor het knooppunt. In de nieuwe situatie zal de FTE worden toegekend aan de Focusgroepen Knooppunt en Ondersteuning.
2. Voor de bemensing op de regionale activiteiten in de Focusgroepen Programma, Leren, Oriënteren & Ontwikkelen, Stakeholdermanagement en Strategie & Visie is een uitbreiding van regionale beleids- projectmanagement capaciteit nodig van 4,75 FTE.

In de bijlage 'begroting governance scenario's X, Y en Z' zijn de financiële effecten per gemeente inzichtelijk gemaakt: inclusief budgettair kader Knooppunt en regionale gemeentelijke beleidsinzet. Het knooppunt heeft geen afgegeven maximum op aantal fte's, maar verantwoordt zich over een budgettair kader, waarbinnen op dit moment 15,6 FTE begroot is. Het budgettair kader Knooppunt bestaat uit een personeelskant (72%) en middelenkant (28%) en was voorlopig inclusief indexering begroot op een kader van € 1.787.080 voor 2021.

Communicatie & vervolgtraject regionale samenwerking

In 2021 vinden vervolggesprekken plaats over het uitwerken van de scenario's en de ontwikkeling richting 2022. Vanuit de ontwikkeling richting scenario Y ontstaat er een sterker knooppunt, wat formatief aansluit bij de huidige werkzaamheden. Daardoor kan en moet ook een betere kwaliteit worden geleverd. Voor Nijkerk is het van belang dat de toename in kwaliteit zowel zichtbaar wordt in geleverde jeugdhulp aan onze jongeren (passende jeugdhulp aansluitend bij de behoefte van een jongere), maar ook dat deze jeugdhulp zo preventief als mogelijk wordt ingezet, dat de beoogde resultaten worden gehaald en dat er waar mogelijk sprake is van normalisering. Vanuit de regionale en lokale samenwerking is mede een doelstelling op de uitgaven jeugdhulp in control te krijgen. Daarbij is vanuit de lijn beleid tot aan de uitvoering een nauwe samenwerking met onze gebiedsteams noodzakelijk.

Binnen de taskforce transformatie en bezuinigingen Nijkerk zijn diverse voorstellen uitgewerkt waarin ook een versterkt knooppunt Nijkerk helpt in de lokaal te behalen doelen vanuit de taskforce. Een nauwe samenwerking rondom inkoop, contractmanagement, gedegen monitoring en permanente informatie uitwisseling helpt bij het zowel focus aanbrengen op de lokale projecten en deze te volgen. In totaliteit moet de samenwerking en toename in kwaliteit bij het knooppunt in combinatie met de versterkte lokale focus op jeugdhulp ervoor zorgen dat de uitgaven jeugdhulp (tov de meerjarenbegroting Nijkerk) een dalende trend laten zien. Dit zodat de begrote besparingen in de jaren 2021 – 2024 worden behaald. In de doorontwikkeling van het knooppunt per 2022 zal zeker de financiële component (totaal uitgaven jeugdhulp regio FV) aandachtspunt worden. In vervolgvoorstellen komt dit zodoende terug.

Bijlagen

Governance FV jeugd:

1. *Presentatie regionale doorontwikkeling Governance*
2. *Adviesrapport SeederDeBoer Governance FoodValley*
3. *Begroting governance scenario's XYZ met financiën per FV-gemeente*

Inkoopstrategie FV jeugd

4. *Memo inkoopstrategie Jeugd*
5. *Factsheet inkoopstrategie 2021 en verder*

Burgemeester en wethouders van Nijkerk,

de secretaris,	de burgemeester,
mevrouw drs. R.C.B. de Jong	de heer mr. drs. G.D. Renkema

RAADSBESLUIT

Nummer: 2021-015

De raad van de gemeente Nijkerk;

gelezen het collegevoorstel van 2 maart 2021;

b e s l u i t :

1. In te stemmen met de doorontwikkeling van de governance regio FoodValley jeugd naar scenario B (zie rapport SeederDeBoer) ingaande 2021 waarbij FoodValley jeugd tevens voldoet aan de VNG Norm voor Opdrachtgeverschap (NvO);

2. In te stemmen met de financiële consequenties van scenario B rapport SeederDeBoer (is in de excel bijlage scenario Y) en de aanvullende gemeentelijke bijdrage ingaande 2021 (€ 76.707 incidenteel 2021 en per 2022 een bedrag van € 107.000 structureel)) en de effecten bij de afwegingen in het kader van de Voorjaarsnota te betrekken;

3. Kennis te nemen van de regionale inkoopstrategie jeugdhulp FoodValley.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Nijkerk d.d. 22 april 2021,

de griffier, de voorzitter,

mevrouw A.G. VERHOEF-FRANKEN de heer mr. drs. G.D. RENKEMA